

Redegjørelse åpenhetsloven

Skagerak Energi AS juni 2023

Innhold

Innledning	3
Skagerakkonsernets virksomhet	4
Visjon og bærekraftsmål	4
Vår forretningsvirksomhet.....	5
Medarbeidere og organisasjon	6
Skageraks styrende dokumenter og internkontroll knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold	7
Anskaffelser i Skagerakkonsernet	8
Oppfølging og sanksjoner.....	9
Aktsomhetsvurderinger 2022 t.o.m Q1 2023	10
Beskrivelse av metodikk og definisjoner for kartlegging og vurdering	10
Særlige risikoområder identifisert	12
Tiltak og videre oppfølging	14

Innledning

Åpenhetsloven¹ trådte i kraft 1. juli 2022 og har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Videre skal loven sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan selskapene jobber med dette.

Loven gjelder for «større virksomheter» som omfattes av regnskapsloven § 1-5, eller som oppfyller to av tre vilkår knyttet til salgsinntekt, balansesum og gjennomsnittlig antall ansatte i regnskapsåret. Morselskaper skal regnes som større virksomheter dersom vilkårene er oppfylt for mor- og datterselskaper sett som en enhet.

Skagerak Energi har gjort en vurdering av hvilke selskap i Skagerakkonsernet som omfattes av loven, og har konkludert med at både morselskap og datterselskap som er konsolidert i konsernet er omfattet av lovens virkeområde.

Skagerakkonsernet er forpliktet til å respektere internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, og jobber aktivt med å redusere risikoen for å medvirke til negativ påvirkning/brudd. Selskapet er også forpliktet til å gjøre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis, både for egen virksomhet, våre leverandører og forretningsforbindelser. Denne forpliktelsen er forankret i selskapets «*Etiske retningslinjer*» som er godkjent av Styret.

Denne rapporten svarer opp plikten Skagerakkonsernet har til å offentliggjøre redegjørelse for aktsomhetsvurderinger etter åpenhetsloven § 5.

Porsgrunn 8. juni 2023

Birgitte Ringstad Vartdal
Styrets leder

Hedda Foss Five
Styrets nestleder

Christina Endresen
Styremedlem

Asbjørn Grundt
Styremedlem

Henning Villanger
Styremedlem

Øystein Kåre Beyer
Styremedlem

Gunnar Møane
Styremedlem

Trond Erling Johansen
Styremedlem

Kjersti Haugen
Styremedlem

Jens Bjørn Staff
Konsernsjef

¹ Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold /LOV-2021-06-18-99

Skagerakkonsernets virksomhet

Skagerak Energis virksomhet er konsentrert om produksjon omsetning og overføring av elektrisk kraft og annen energi, samt virksomhet i tilknytning til dette. Konsernet har cirka 700 ansatte, en gjennomsnittlig kraftproduksjon på cirka 5,9 TWh og over 200 000 nettkunder.

Skagerak Energi AS er et norsk aksjeselskap stiftet og hjemmehørende i Norge. Skagerak Energi AS, med hel- og deleide datterselskap, er eiet av Statkraft Industrial Holding AS med 66,62 %, Skien kommune med 15,21 %, Porsgrunn kommune med 14,83 % og Bamble kommune med 3,34 %. Skagerak Energi AS konsern inngår i konsernregnskapet til Statkraft AS.

Selskapet er organisert som et konsern. Kjernevirksomheten er samlet i de tre heleide datterselskapene Lede, Skagerak Kraft og Skagerak Varme. For å styrke arbeidet med forretningsutvikling ble det heleide selskapet Skagerak Utvikling opprettet i februar 2023. I tillegg har Skagerak Energi betydelige andeler i Air Liquide Skagerak og Laugstol. Disse, sammen med investeringer i andre selskaper, er eiet gjennom det heleide datterselskapet Skagerak Energipartner.

Oversikt over selskap i konsolidert i Skagerakkonsernet som omfattes av redegjørelsen:

Navn på selskap	Eierandel Skagerak Energi AS
Skagerak Kraft AS	100 %
Lede AS	100 %
Skagerak Varme AS	100 %
Skagerak Energipartner AS	100 %
Skagerak Utvikling AS	100 %

Selskapets strategi vedtas av styret på konsernnivå og gjelder for hele konsernet. I tillegg til å ivareta eierrollen utfører også morselskapet stab- og støttefunksjoner for datterselskapene. Åpenhetsloven er implementert i samtlige selskap i konsernet. En del av oppfølgingen er sentralisert gjennom konsernfelles funksjoner, for eksempel knyttet til anskaffelser. Fellesfunksjonene er ansvarlige for å involvere datterselskapene i arbeidet med oppfølging, vurderinger og tiltak. Gjennom 2022 har det blitt gjennomført en rekke tiltak knyttet til informasjon om lovkravene, forankring av retningslinjer og opplæring av ansatte.

Visjon og bærekraftsmål

Skagerak Energi ønsker å ta en tydelig posisjon i det grønne skiftet, og har etablert ledestjernen «På lag med en grønn framtid». Det setter en tydelig forventning til at konsernet har bærekraft høyt på agendaen. I 2022 ble målbildet for bærekraft i Skagerak etablert. Målbildet er utarbeidet med utgangspunkt i Skageraks fem utvalgte bærekraftsmål,² samt hvem vi er og hva vi driver med i Skagerak. Skageraks målbilde:

TRYGG PARTNER – Vi utvikler folk og samfunn

GRØNN GIV – Vi skaper verdier på lag med naturen

DRIVKRAFT – Vi låner av naturens superkrefter og leverer energien dit den trengs

² Skagerak Energi har valgt å prioritere følgende fem av FNs bærekraftsmål: Mål nr 7 Ren energi til alle, mål nr 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst, Mål nr 9: Industri, innovasjon og infrastruktur, Mål nr 12: Ansvarlig forbruk og produksjon, Mål nr 15: Livet på land.

Til hvert av de tre målområdene er det utarbeidet innsatsområder som viser hvilke aktiviteter som enten pågår eller er planlagt, og som er relevant i bærekraftssammenheng ved å være et vesentlig bidrag til måloppnåelse. I 2022 valgte organisasjonen feltet «*bærekraftige anskaffelser*» som et av fem prioriterte områder for bærekraftsarbeidet. Arbeidet med åpenhetsloven henger tett sammen med dette prioriterte området, og omtales nærmere i avsnittet «*Anskaffelser i Skagerakkonsernet*».

Vår forretningsvirksomhet

Skagerak Kraft AS

Skagerak Kraft er blant landets største produsenter av elektrisitet. Fra 48 hel- eller deleide vannkraftverk leverer selskapet årlig om lag 5900 GWh ren, fornybar kraft. I tillegg arbeider selskapet med flere vannkraftprosjekter som har fått konsesjon eller ligger til konsesjonsbehandling hos myndighetene.

Selskapet har også ambisjoner knyttet til solenergi. I 2022 inngikk Skagerak Kraft et samarbeid med Greenstat gjennom selskapet Engene Solar AS, hvor Skagerak Kraft er minoritetsaksjonær. Selskapet har et solenergiprosjekt i Hvarnes i Larvik kommune i Vestfold, hvor målet er å starte byggingen i 2023.

I tillegg til egne kraftverk forvalter Skagerak Kraft produksjonsverdier på vegne av andre selskap gjennom det heleide datterselskapet Skagerak Energitjenester. Selskapet tilbyr også fastprisavtaler, handel med opprinnelsesgarantier, tilgang til fleksibilitetsmarkeder etc.

Skagerak Kraft har i løpet av det siste året gjennomført flere prosjekter som har medført flere større anskaffelser av elektromekanisk utstyr til vannkraftproduksjon og tjenester knyttet til bygg og anlegg.

For mer informasjon om Skagerak Kraft, se nettsiden: <https://www.skagerakkraft.no/forside/>

Lede AS

Lede er et av Norges største nettselskap. Selskapet distribuerer strøm til over 200 000 kunder i Vestfold, Grenland og Hjartdal i Telemark, og Svelvik i Viken. Lede eier og drifter 17 600 km strømnnett, både distribusjons- og regionalnett.

Selskapet har i løpet av det siste året gjennomført flere prosjekter knyttet til utvikling og vedlikehold av nettet som har medført flere større anskaffelser av elektromekanisk utstyr, og tjenester knyttet til bygg og anlegg.

For mer informasjon om Lede, se nettsiden: <https://lede.no>

Skagerak Varme AS

Skagerak Varme tilbyr fjernvarme og andre oppvarming- og kjøleløsninger basert på fornybare energikilder, herunder byggtørking og gatevarme.

Selskapet har i løpet av det siste året gjennomført prosjekter som omfatter infrastruktur og tilknytninger for fjernvarme, samt utbygging av produksjonskapasitet. Dette har medført anskaffelser av elektromekanisk utstyr, og tjenester knyttet til bygg og anlegg.

For mer informasjon, se nettsiden: <https://www.skagerakvarme.no/forside/>

Skagerak Energipartner AS

Skagerak Energipartner er en aktiv eier og utvikler av selskaper som representerer muligheter for vekst innenfor nye områder. Selskapet har tatt posisjoner innen biogass og sol-på-tak/vegg, og samtidig satset på teknologiske løsninger og muligheter som både kan

bidra til Skagerakkonsernets eksisterende virksomhet eller som passer inn i innovasjoner eller utviklingsprosjekter.

For mer informasjon, se nettsiden: <https://www.skagerakenergi.no/om-oss/organisasjon/vare-selskap/skagerak-energipartner-as/>

Skagerak Utvikling AS

Skagerak Utvikling ble etablert våren 2023. I dette selskapet samles konsernets innovasjon- og forretningsutviklingsaktiviteter under felles ledelse. Selskapet er blant annet engasjert i virksomhet som omfatter mobile batterier og ladeinfrastruktur.

For mer informasjon om hele virksomheten, se Skagerak Energis årsrapport for 2022: <https://www.skagerakenergi.no/finansielt/arsrapport/>

Medarbeidere og organisasjon

Helse, Miljø og Sikkerhet i Skagerak

Skagerakkonsernet arbeider i henhold til en nullvisjon, og sikkerhet er alltid første prioritet. Nullvisjonen er styrende for HMS-arbeidet i konsernet, og ambisjonen er at det på sikt er null personskader i Skageraks virksomheter. Helse, miljø og sikkerhet skal ivaretas så tydelig at det preger all virksomhet i konsernet. Hver enkelt medarbeider har ansvaret for å bidra til et inkluderende, skadefritt og trygt arbeidsmiljø. Skagerakkonsernet skal drive sin virksomhet på en måte som ivaretar ytre miljø og bidrar til bærekraftig utvikling, og konsernet skal kontinuerlig arbeide for å unngå, minimere, dempe eller kompensere for de negative miljøpåvirkningene som følge av konsernets aktivitet. For mer informasjon om selskapets arbeid med HMS og ytre miljø, se kapittel 4 i årsrapporten.

Dialog med interessenter

Tilknytning til regionen og et godt samarbeid med våre interessenter er viktig for Skagerak Energi. Utbygging av vannkraft og strømnnett forårsaker inngrep i økosystemer og landskap. For å ta gode beslutninger og sikre en kunnskapsbasert forvaltning av naturressursene, legger vi vekt på høy kompetanse og god dialog med myndigheter, eiere, naturvernorganisasjoner, kunder, forretningspartnere, lokale foreninger og andre interessenter. Skagerak Energi har vurdert hvilke områder som er vesentlige for at samfunnsoppdraget skal innfris og ressursene forvaltes på en god måte. For informasjon om selskapets arbeid med samfunnsansvar og dialog med interessenter, se kapittel 4 i årsrapporten.

Likeverd og mangfold i Skagerak

Våre konsernprinsipper og etiske retningslinjer tydeliggjør selskapets forpliktelse til å arbeide aktivt for et arbeidsmiljø preget av likeverd, mangfold, ikke-diskriminering og gjensidig respekt. Dette er et viktig kontinuerlig arbeid for konsernet, da Skagerak Energi historisk har vært mannsdominert og lite diversifisert i forhold til etnisitet. Med høy innovasjons- og utviklingstakt i konsernet, parallelt med et generasjonsskifte, gir dette en mulighet for å vri både kompetanse- og mangfoldsprofilen i konsernet. For å sikre et større mangfold blant de ansatte og ytterligere fokus på inkludering, er det satt i gang et prosjektarbeid for dette som vil pågå i 2023. I prosjektet jobbes det systematisk med å kartlegge hva konkret vi gjør i dag knyttet til inkludering, likestilling og mangfold. Videre vil det etableres et ambisjonsnivå og et veikart videre for hvordan vi kan nå ambisjonene.

For en mer detaljert beskrivelse av Skagerak Energi arbeid med likeverd og mangfold, se Skagerak Energis rapportering etter aktivitets- og redegjørelsesplikten i likestillings- og diskrimineringsloven («ARP-rapport») for 2022: <https://www.skagerakenergi.no/om-oss/likestilling-diskriminering/>

Lønn, arbeidstidsbestemmelser og tiltak mot sosial dumping

Lønnsystemet i Skagerak Energi inkluderer objektive kriterier for lønnsinnplassering og -regulering, og er iverksatt på tvers av virksomheten. Hver stilling vurderes etter objektive kriterier, som vektlegger hva stillingen innebærer av ansvar, kompleksitet og kompetansebehov. Den enkelte medarbeiders rolle, kompetanse, erfaringsnivå, innsats og prestasjoner avgjør den enkeltes lønnsnivå.

Skagerakkonsernet følger arbeidsmiljølovens bestemmelser knyttet til arbeidstid, pauser og hviletid. Videre sikrer vi at innleide arbeidstakere likebehandles og får samme lønn- og arbeidsvilkår som om de var ansatt direkte hos oss.

Organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger

Skagerak Energi støtter og respekterer internasjonalt anerkjente arbeidstakerrettigheter, inkludert organisasjonsfrihet og anerkjennelse av retten til kollektive forhandlinger. Dette er forankret i selskapets «Etske retningslinjer». Det er full organisasjonsfrihet i Skagerakkonsernet og informasjon om de ulike fagorganisasjonene ligger åpent og tilgjengelig for alle ansatte i personalhåndboken og på selskapets intranett.

For å følge opp bestemmelser i arbeidsmiljøloven og «Hovedavtalen mellom NHO og LO 2022-2025» har Skagerakkonsernet etablert et «Konsernutvalg» («KU») som består av Konsernsjef, Konserndirektør HR, HMS og FM, organisasjonens hovedtillitsvalgte, konserntillitsvalgt og konsernhovedverneombud. Skagerak Energi har vedtatt en konsernretningslinje som regulerer hvordan sammensetningen og møtehyppighet i KU skal være, og som setter rammene for hvordan partene skal møtes.

[Skageraks styrende dokumenter og internkontroll knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold](#)

Internkontroll og avvikssystem i Skagerak

Klare og definerte roller og ansvarsforhold, samt riktig kompetanse, er en viktig forutsetning for god styring og internkontroll. God ledelse, effektiv organisasjonsstruktur, stillingsbeskrivelser og utviklingsplaner er underelementer i dette.

Ledere i Skagerak har ansvar for å påse at aktiviteter innenfor deres ansvarsområde blir utført i samsvar med ledelsessystemet og gjeldende lover og forskrifter. Hver enkelt ansatt er ansvarlig for å gjøre seg kjent med og utføre oppgaver i samsvar med kravene som settes i Skageraks ledelsessystem samt i gjeldende lover og forskrifter.

Skagerakkonsernet har et velfungerende system for rapportering av avvik og forbedringsforslag. Det vektlegges at organisasjonskulturen skal være rettferdig, rapporterende og lærende, og innrapporterte avvik og forbedringsforslag danner sammen med interne revisjoner et viktig grunnlag for arbeidet med kontinuerlig forbedring i konsernet.

Skagerak Energis etiske retningslinjer

Våre etiske retningslinjer inneholder et eget avsnitt om menneskerettigheter og rettigheter for arbeidstakere, og omfatter HMS, mangfold og likeverd, ytre miljø etc. Retningslinjene stadfester Skagerakkonsernets støtte og respekt for internasjonalt anerkjente menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter, og at vi som selskap jobber aktivt med å

reduere risikoen for å medvirke til negativ påvirkning/brudd. Retningslinjene tydeliggjør også at vi som selskap er forpliktet til å utføre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Retningslinjene er vedtatt av Skagerak Energis styre.

Skagerak Energis leveregler for leverandører

Skagerak Energi stiller krav til sine leverandører og forretningspartnere når det gjelder samfunnsansvar og respekt for menneske- og arbeidstakerrettigheter. Levereglene inneholder bestemmelser knyttet til blant annet tvangsarbeid/moderne slaveri, barnearbeid, HMS, organisasjonsfrihet og retten til kollektive forhandlinger og bærekraftige anskaffelser.

Ved deltagelse i forespørselsprosesser, krever Skagerakkonsernet at leverandører og forretningspartnere setter seg inn i og etterlever Skagerak Energis leveregler for leverandører. Brudd på levereglene anses som brudd på en kontraktuell forpliktelse, og kan sanksjoneres.

Lenke til *Skagerak Energis leveregler for leverandører*:

https://www.skagerakenergi.no/getfile.php/1327421-1683265403/Konsern/Files/skagerakenergis_leveregler_leverandorer_norsk.pdf

Konsernprinsipper knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår

Skagerak Energis «Konsernprinsipper» stiller tydelige krav til selskapets arbeid med HMS, HR, anskaffelser, risikostyring etc. Prinsippene stadfester Skageraks forpliktelse til å respektere menneske- og arbeidstakerrettigheter, og å gjøre aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis. Videre omhandler retningslinjen en forpliktelse til å bidra til gjenoppretting der det er påkrevd, og å kommunisere med berørte interessenter om hvordan vi håndterer risiko.

Konsernprinsippene omhandler også nulltoleranse for sosial dumping, og stiller krav til oppfølging av internkontrollforskriften og arbeidsmiljøloven. Videre tydeliggjør prinsippene Skagerak Energis ansvar for kontroll og oppfølging. De fleste temaene i «*Skagerak Energis Konsernprinsipper*» er nærmere utdypet gjennom egne konsernretningslinjer for de ulike temaene.

Varslingskanal

Dersom en ansatt i Skagerak mistenker at en beslutning eller handling vil kunne bryte eller bryter Skageraks juridiske eller etiske forpliktelser, har vedkommende rett og plikt til å ta opp saken. Skagerakkonsernet har utarbeidet rutiner for varsling som tydeliggjør hvem som kan være mottakere av et varsel, hvem som er varslingsansvarlig i konsernet, hva et varsel bør inneholde og som gir informasjon om vår eksterne varslingskanal (som håndteres av en uavhengig tredjepart) dersom behov for anonymitet. Varslingsrutinen tydeliggjør også at Skagerak vil gjøre sitt ytterste for å sikre at ingen gjengjeldelse finner sted, og at varsling ikke vil medføre noen negativ innvirkning på karriere eller andre negative reaksjoner overfor personen som har varslet i god tro.

Eksterne parter (forretningsforbindelser, leverandører, samarbeidspartnere) har anledning til å varsle om kritikkverdige forhold gjennom den eksterne varslingskanalen som er tilgjengelig på Skagerak Energis og Lede sine nettsider. Dette inkluderer informasjon om brudd på retningslinjene knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Anskaffelser i Skagerakkonsernet

Anskaffelsesfunksjonen i Skagerak Energi skal bidra til realisering av konsernets forretningsmål gjennom verdiskapende, innovative og bærekraftige anskaffelser.

Alle anskaffelser i Skagerak Energi skal gjennomføres etter fastlagte konsernprinsipper, prosesskart for anskaffelser og gjeldende praksis. Selskap i Skagerak Energi som er underlagt lov om offentlig anskaffelse og forsyningsforskriften, skal i tillegg gjennomføre anskaffelser i henhold til gjeldende lov og forskrift.

Skagerak Energis leverandører er gjenstand for risikovurdering, og det skal gjennomføres risikovurdering av leverandørkjeden i tråd med kravene i åpenhetsloven. Risikovurderingene er basert på geografi, bransje, produkt, kompleksitet eller virksomhetsspesifikk risiko.

Aktuelle tiltak som vurderes benyttet overfor leverandører/forretningspartnere:

- Bruk av database for prekvalifisering leverandører («Achilles»)
- Tildelingskriterier – bærekraft i alle anskaffelser over kr 500'
- Leveregler for leverandører – leverandørreklæring for leverandører og underleverandører
- Lønns- og arbeidsforhold - i tråd med tariffavtaler (egenerklæring lønns- og arbeidsvilkår)
- SHA-koordinator på anlegg
- Kontraktsbestemmelser – standard kontraktsbestemmelser
- Dialog med leverandører gjennom leverandørmøter/statusmøter og regelmessige revisjoner

Skagerak Energi vil også gjennomføre andre tiltak for å følge opp faktiske og potensielle negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår dersom slike avdekkes i kartleggingen.

For høyrisikoleverandører som medfører en iboende risiko for brudd på menneskerettigheter, skal selskapet følge nøye med på identifisert risiko og spore utfallet av de iverksatte tiltakene samt vurdere behovet for å iverksette ytterligere tiltak.

Oppfølging og sanksjoner

Dersom et av selskapene i Skagerakkonsernet blir oppmerksom på at selskapet har forårsaket eller medvirket til negative konsekvenser for menneskerettigheter og/eller anstendige arbeidsforhold, skal selskapet sørge for (eller samarbeide om) å avhjelpe negative konsekvenser, for eksempel gjennom erstatning eller andre kompenserende tiltak. Eksempler på dette kan være:

- Beklagelser, erstatning eller oppreisning
- Økonomisk eller ikke-økonomisk kompensasjon
- Sanksjoner
- Iverksette tiltak for fremtidig skade

Seksjon for anskaffelser følger opp kontraktsvilkårene knyttet til menneske- og arbeidstakerrettigheter gjennom blant annet leverandørrevisjoner og statusmøter med leverandører. Dersom det avdekkes brudd på kontraktsvilkårene kan følgende sanksjoner iverksettes:

- Krav om retting
- Iverksette midlertidig stans (av leveransen)
- Krav om bytte av underleverandør
- Heving av kontrakten

Aktsomhetsvurderinger 2022 t.o.m Q1 2023

Skagerak har implementert metodikk for aktsomhetsvurderinger basert på «*OECDs veileder for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv*», «*OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper*», samt veiledning på Forbrukertilsynets nettsider om åpenhetsloven.

Beskrivelse av metodikk og definisjoner for kartlegging og vurdering

I tråd med OECDs metodikk for aktsomhetsvurderinger har Skagerakkonsernet kartlagt og vurdert risiko for brudd på menneske- og arbeidstakerrettighetene både for egen virksomhet, våre forretningspartnere og våre leverandører/leverandørkjeder.

Skagerakkonsernet kjøper varer og tjenester til en verdi av ca. 1,5 mrd kroner årlig, og hadde per utgangen av 2022 om lag 1850 leverandører/forretningspartnere. OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper anbefaler selskaper som har et stort antall leverandører å kartlegge generelle områder der risikoen for negative konsekvenser er høyest, og å prioritere leverandører for aktsomhetsvurderinger på grunnlag av denne risikovurderingen. Skagerak har prioritert å kartlegge leverandører/forretningspartnere som dekker 97 % av konsernets forbruk i den aktuelle perioden.

I arbeidet med denne kartleggingen av våre forretningspartnere og leverandører/leverandørkjede, har vi benyttet følgende metodikk og definisjoner:

I denne redegjørelsen baserer vi oss på leveranser som ble gjennomført i perioden 1. januar 2022 til og med utgangen av Q1 2023. Med leveranser mener vi avtaler med leverandører og forretningspartnere om salg/kjøp av varer og tjenester, inkludert avrop på rammeavtaler.

Med «leverandør/leverandørkjede» mener vi «*enhver i kjeden av leverandører og underleverandører som leverer eller produserer varer, tjenester eller andre innsatsfaktorer som inngår i en virksomhets levering av tjenester eller produksjon av varer fra råvarestadiet til ferdig produkt.*»

Med «forretningspartner» mener vi «*enhver som leverer varer eller tjenester direkte til virksomheten, men som ikke er en del av leverandørkjeden*»³.

Steg 1: Risikovurderinger og innledende kartlegging

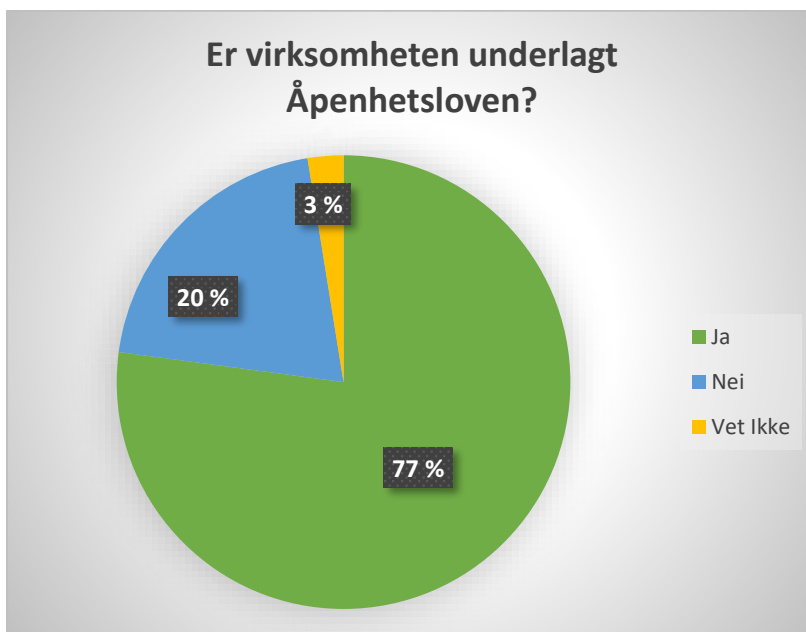
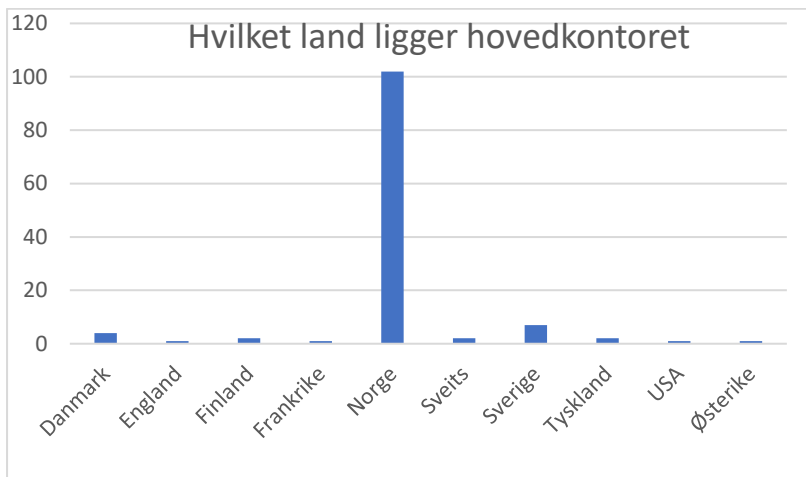
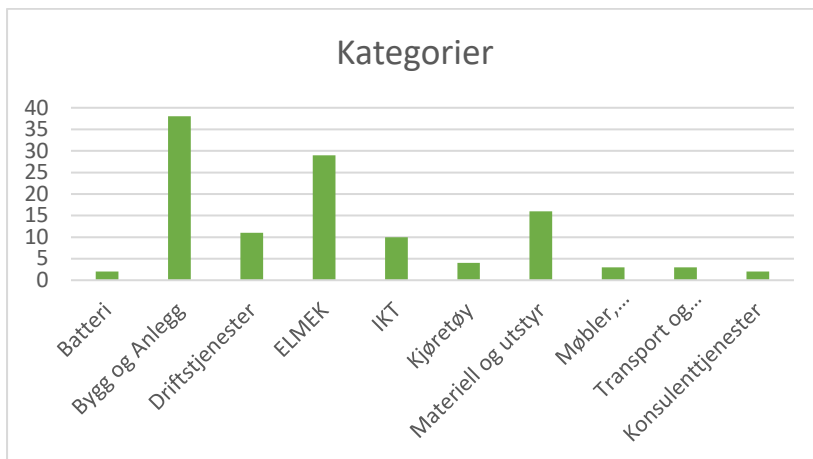
Skagerak Energis leverandører og forretningspartnere er gjenstand for risikovurdering, inkludert vurdering av risiko knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold. Selskapet benytter veiledning fra Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)⁴ for kategorisering i kategoriene: lav, middels og høy risiko.

I kartleggingen for inneværende rapporteringsperiode ble om lag 9 % av våre leverandører/forretningspartnere vurdert å ha «middels» eller «høy» risiko ihht DFØs veileder. Denne gruppen ble fulgt opp videre gjennom utsendelse av spørreskjemaer med spørsmål om hvordan selskapene jobber med menneske- og arbeidstakerrettigheter.

I kartleggingen kom det fram at Skagerakkonsernet har flest antall leverandører/forretningspartnere innen kategoriene «Bygg og anlegg», «Elektromekaniske komponenter («ELMEK») og «Materiell og utstyr». Det kom også fram at de fleste leverandørene/forretningspartnerne våre har hovedkontor i Norge. 77 % av selskapene svarte at de var omfattet av åpenhetsloven. Se figurer under:

³ Følger definisjonene i åpenhetsloven § 3.

⁴ <https://anskaffelser.no/berekraftige-anskaffingar/menneskerettigheter/hoyrisikolisten>

Steg 2: Videre evaluering av leverandører og forretningspartnere i «høyriskogruppen»

Informasjonen samlet inn i «Steg 1» ble vurdert og sammenstilt, med en kartlegging av hvilke av leverandørene/forretningsforbindelsene i «risikogruppen» som har blitt prekvalifisert gjennom databasen «Achilles». Det ble også gjort en kategorisering av hvilke selskap som anses som henholdsvis «leverandør» og «forretningspartner» etter definisjonene i åpenhetsloven. Formålet med denne kategoriseringen var å tydeliggjøre hvilke selskap vi skal følge opp videre med tanke på leverandørkjeden.

Med bakgrunn i denne kvalitative informasjonen ble det gjort en revurdering av risiko per leverandør/forretningspartner («Residualrisiko»). Resultatene fra denne analysen danner grunnlag for «Særlige risikoområder identifisert» og «Tiltak og videre oppfølging».

Særlige risikoområder identifisert

➤ *Egen virksomhet*

Viktige områder for Skagerak som berøres tematisk av menneske- og arbeidstakerrettigheter er HMS, mangfold og likeverd, lønns- og arbeidstidsbestemmelser og tiltak mot sosial dumping. Som beskrevet tidligere i rapporten er disse temaene redegjort for i årsrapporten og Skageraks «ARP-rapport». Temaer som allerede er dekket gjennom disse rapportene vil ikke bli nærmere beskrevet i denne redegjørelsen, da både risikovurderinger og identifiserte tiltak er redegjort for.

I kartleggingen av egen virksomhet har vi ikke avdekket funn om *faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser* knyttet til menneske- eller arbeidstakerrettigheter. Det har heller ikke blitt rapportert om brudd verken gjennom varslingskanalen, internrevisjoner eller avvikssystemet i perioden.

▪ *Leverandører/leverandørkjede*

Kartleggingen av selskapene i Skagerakkonsernets leverandører/leverandørkjede har bidratt til identifiseringen av følgende risikoer vi anser som «vesentlige»:

○ *Elektromekanisk utstyr:*

Skagerakkonsernet har store innkjøpsvolumer knyttet til denne kategorien. Innkjøpene omfatter utstyr som brukes i vannkraftproduksjon- og vedlikehold, nettvirksomhet og varmevirksomhet. Blant annet turbiner, rør, luker, kabler, måleinstrumenter, varmevekslere, trafoer etc. De viktigste materialene som brukes i elektromekanisk utstyr er stål, kobber og aluminium. Komponentene som brukes har også en stor sannsynlighet for å inneholde ett eller flere mineraler som ofte omtales som «konfliktmineraler». Selv om selskapene i Skagerakkonsernet stiller strenge krav og har gode kontrakter med tilhørende vilkår, så representerer denne kategorien utstyr med en kompleks leverandørkjede, noe som vanskeliggjør kontroll i alle ledd. Denne risikoen er i hovedsak knyttet til Skagerak Kraft, Skagerak Varme og Lede sin virksomhet.

○ *Batterier/energilagere:*

Komponentene som brukes i batterier (energilagere) har en stor sannsynlighet for å inneholde en eller flere mineraler som omtales som «konfliktmineraler». Denne kategorien har også en kompleks og lang leverandørkjede, noe som

vanskeliggjør kontroll i alle ledd. Denne risikoen er i hovedsak knyttet til Skagerak Utvikling og Skagerak Kraft sin virksomhet.

- *Bygg og anlegg:*

Skagerakkonsernet gjennomfører årlig store prosjekter som innebærer bruk av bygg- og anleggsmaterialer, blant annet stein, metall, stål og betong. Selv om selskapene i Skagerakkonsernet stiller strenge krav og har gode kontrakter med tilhørende vilkår, så representerer denne kategorien produkter med en kompleks leverandørkjede, noe som vanskeliggjør kontroll i alle ledd. Vi anser risikoen som størst nedover i leverandørkjeden, hvor råvarer utvinnes og bearbeides.

Videre anerkjenner vi at det kan være en risiko knyttet til arbeidsforholdene for entreprenører/innleide anleggsarbeidere på anleggsområder Skagerak er ansvarlige for. Dette er basert på en generell bransjerisiko, det er ikke avdekket brudd.

Risikoen knyttet til «*Bygg og anlegg*» er i hovedsak knyttet til Skagerak Kraft, Skagerak Varme og Lede sin virksomhet.

I kartleggingen av våre leverandører har vi ikke avdekket funn om *faktiske negative konsekvenser* knyttet til menneske- eller arbeidstakerrettigheter. Det har ikke blitt rapportert om brudd verken gjennom varslingskanalen, internrevisjoner eller avvikssystemet i perioden.

For informasjon om oppfølging av risiko, se kapitlet «*Tiltak og videre oppfølging*» og «*Anskaffelser i Skagerakkonsernet*».

- *Forretningspartnere*

Skagerakkonsernet har kontrakter med forretningspartnere først og fremst innen følgende kategorier:

- Materiell og utstyr
- Møbler, arbeidstøy og kontorrekvisita
- Transport og logistiktjenester
- Konsulenttjenester

I kartleggingen av våre forretningspartnere har vi ikke avdekket funn om *faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser* knyttet til menneske- eller arbeidstakerrettigheter. Det har heller ikke blitt rapportert om brudd verken gjennom varslingskanalen, internrevisjoner eller avvikssystemet i perioden.

Selv om vi ikke kan utelukke at det foreligger risiko hos våre forretningspartnere, anser vi følgende forhold som risikoreducerende:

- Skagerakkonsernet benytter i hovedsak forretningspartnere basert i Norge, som er underlagt lovkrav knyttet til HMS, arbeidsmiljø, fagorganisering, likestilling, lønns- og arbeidstidsbestemmelser, etc.
- De fleste selskapene er også underlagt åpenhetsloven og er prekvalifisert gjennom «Achilles».
- Selskapene følges opp gjennom Skagerakkonsernets anskaffelsesfunksjon som beskrevet i kapitlet «*Anskaffelser i Skagerakkonsernet*» og «*Oppfølging og sanksjoner*».

Tiltak og videre oppfølging

Som følge av de nye kravene i åpenhetsloven og den risiko som er avdekket gjennom våre aktsomhetsvurderinger, har Skagerak iverksatt en rekke tiltak:

Tiltak allerede iverksatt

- Revisjon av etiske retningslinjer
Selskapet har revidert «*Skagerak Energis etiske retningslinjer*» for å tydeliggjøre ansvaret etter åpenhetsloven knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. De reviderte retningslinjene tydeliggjør plikten vår til å utføre aktsomhetsvurderinger, og vil bidra til bevisstgjøring i organisasjonen og blant våre forretningsforbindelser og samarbeidspartnere.
- Revisjon av «Leveregler for leverandører»
Som i punktet over har vi gjort en revisjon av «*Skagerak Energis Leveregler for leverandører*» for å tydeliggjøre ansvaret etter åpenhetsloven knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold for våre leverandører og forretningspartnere. Levereglene har blant annet blitt oppdatert med tekst om konfliktmineraler.
- Endringer i anskaffelsesprosesser og interne rutiner for anskaffelser
Seksjon for anskaffelser har gjort en rekke endringer i sine prosesser og rutiner for å redusere risikoen for å medvirke eller bidra til brudd på menneske- og arbeidstakerrettigheter. Blant annet er det gjennomført endringer i malverk, kontraktsdokumenter, samt nye rutiner for risikovurderinger i planleggingsfasen. Det er også gjennomført oppdaterte rutiner for oppfølging av høyrisikoleverandører/forretningspartnere, dette inkluderer sanksjoner ved eventuelle brudd på kontrakten.
- Bransjesamarbeid
Skagerakkonsernets anskaffelsesmiljø deltar i et felles revisjonsprogram med Achilles kalt «*Ethical Business Audits*». Achilles har utviklet «*Ethical Employment Audit*», «*Ethical Site Audit*» og «*Ethical Sourcing Audit*». Skagerak Energi nominerer «høyrisiko» leverandører for revisjoner. Revisjonsprogrammet bidrar til en mer effektiv kontroll med leverandører/leverandørkjeder gjennom samarbeid i bransjen.
- Etablering av egne e-postadresser for å håndtere informasjonskrav
Skagerakkonsernet har opprettet to e-postadresser som allmennheten kan benytte for spørsmål om hvordan vi jobber med ansvarlighet knyttet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold: apenhet@skagerakenergi.no. For spesifikke spørsmål til Lede kan følgende adresse brukes: apenhet@lede.no

Plan for videre arbeid med tiltak

- Trening og opplæring i oppdaterte etiske retningslinjer
Oppdaterte etiske retningslinjer som inkluderer tekst om menneskerettigheter og anstendige arbeidsvilkår. Det vil settes i gang et opplæringsopplegg for alle ansatte i andre halvår i 2023 som vil inkludere temaene som dekkes av åpenhetsloven. Dette vil bidra til bevisstgjøring hos ansatte om temaene menneskerettigheter og

anstendige arbeidsforhold. Som et ledd i opplæringen, vil det å øke bevisstgjøringen knyttet til varslingsrutinene i konsernet være et viktig punkt.

➤ Endret metodikk for leverandørrevisjoner

Overgang fra å prioritere revisjon av de største leverandørene til en risikobasert tilnærming som ivaretar resultatene fra aktsomhetsvurderingene gjennomført. Dette vil bidra til å adressere den reelle risikoen på en bedre måte.

➤ Videreutvikle retningslinjer, prosesser og rutiner knyttet til:

- Tredjepartsverifisering gjennom «Due diligence» (onboarding av nye leverandører og forretningspartnere)
- Metodikk for aktsomhetsvurderinger
- Oppfølging av høyrisikoleverandører/forretningsforbindelser
- Systematisk arbeid med risiko nedover i leverandørkjedene, hovedsakelig gjennom bransjesamarbeid.

➤ Bygge opp kompetanse og bidra i bransjesamarbeid knyttet til solenergi

I inneværende periode (Q1 2022 t.o.m.Q2 2023) har ikke selskapene i Skagerakkonsernet gjennomført noen anskaffelser knyttet til utvikling av solenergi. Imidlertid er det en uttalt ambisjon for Skagerak Kraft å engasjere seg i denne type teknologi. Selskapet erkjenner at det er en risiko for negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold knyttet til leverandørkjeden innen solenergi, og vil jobbe aktivt med å identifisere risikoreduserende tiltak i forkant av en eventuell anskaffelse. Her vil en viktig faktor være et tett samarbeid og kunnskapsutveksling i energibransjen, for å samles om effektive tiltak.

Samlet sett forventer vi at de gjennomførte og planlagte tiltakene bidra til:

- ✓ Økt bevisstgjøring knyttet til risiko for å medvirke til brudd på menneskerettighetene og/eller anstendige arbeidsforhold
- ✓ En bedre kontroll med og tettere oppfølging av leverandører og forretningspartnere
- ✓ Bedre interne prosesser knyttet til risiko for brudd i egen virksomhet
- ✓ Sikre at vi har juridiske virkemidler til å sanksjonere på kontraktsbrudd gjennom oppdatert malverk